

L'optimista climàtic

L'ambientòleg Andreu Escrivà, doctor en biodiversitat, treballa a la Fundació Observatori del Canvi Climàtic de València, integra el comitè d'experts en la matèria de la Generalitat Valenciana i acaba de guanyar el Premi Europeu de Divulgació Científica de la UV. No tot està perdut, assegura: “Estem a temps de capgirar aquesta inèrcia perversa i que el món millore”.

Per Víctor Maceda
Fotografies de Miguel Lorenzo

Els pessimistes acostumen a justificar la seua posició vital alegant que són uns “optimistes informats”, però Andreu Escrivà —que d'informat, ho està molt— assegura que hi ha motius per ser optimista

davant el problema del canvi climàtic. Un assumpte que, com més va, preocupa més ciutadans del Planeta, i que ja ha posat en alerta les principals potències mundials. És per això que Escrivà detecta “raons per a l'esperança”.

Aquest ambientòleg valencià de 33 anys, doctor en biodiversitat, treballa a la Fundació Observatori del Canvi Climàtic de l'Ajuntament de València, i des del novembre passat forma part del comitè de 24 experts que assessora la Generalitat Valenciana sobre les mesures a prendre a fi de combatre aquest repte planetari. Perquè el canvi a nivell global, com a societat, requerirà moltes actuacions a petita escala que, coordinades, poden dur la solució. A la manera fusteriana, el canvi climàtic serà *glocal* o no serà.

Escrivà ho té claríssim. De fet, aquest és l'eix d'*Encara no és tard. Claus per a entendre i aturar el canvi climàtic*, un treball —amè i entenedor— que porta la seua signatura i ha estat guardonat amb l'últim Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General, convocat per la càtedra del mateix nom de la Universitat de València. “Estem a temps de capgirar aquesta inèrcia perversa i que el món canvie a millor”, proclama.

“Som dins del canvi climàtic, això és una evidència. La temperatura de la Terra ha pujat els últims 150 anys el que en altres èpoques geològiques —com la dels dinosaures— podia trigar-ne més de 50.000”. És un problema que es remunta a l'inici de la industrialització i que ara comencem a prendre'ns seriosament”, explica. L'escalfament va accentuar-se a partir de la dècada dels 80, però. Abans, va haver-hi tres dècades de refredament, una circumstància que difícilment es produirà de nou: “Hem arribat a un punt en què les fluctuacions naturals són insignificants al costat de la contribució humana al canvi climàtic. El sistema natural no pot contrarestar la força humana. Per aconseguir-ho, hauria de donar-se un succés catastròfic, com ara l'entrada en erupció del megavolcà adormit de Yellowstone [Wyoming, Estats Units]”, avisa.

De negacionistes, cada cop en queden menys, i Escrivà se'n felicita. “N'hi ha que diuen que, de canvis climàtics, n'hi ha hagut sempre, i és cert. Però aquest és el més ràpid dels que hem conegut, i estem veient que els ecosistemes →

→ no s'hi adapten. Si l'increment fóra petit, podríem adaptar els cultius, les construccions, estratègies de salut pública... Però, si puja quatre graus al llarg d'un segle, com podria passar en el XXI, no disposem d'estratègies d'adaptació. No sols nosaltres, sinó tot el medi ambient que ens envolta”.

La successió de catàstrofes naturals no n'és conseqüència directa, però ajuda a sensibilitzar tothom. A parer d'Escrivà, “és probable que, d'ací a 50 anys, hi haja més fenòmens meteorològics extrems, com ara tempestes o huracans, perquè si al sistema climàtic li injectes més calor, en reté massa i necessita alliberar-lo; podrien ser fenòmens més esporàdics però molt més devastadors”.

Cadascú de nosaltres hi contribuïm cada dia, al canvi climàtic. En som responsables directes. Fa pocs dies, la climatòloga australiana Sophie Lewis, que acaba de ser mare, publicava a Twitter una gràfica que representava l'evolució de la temperatura del planeta durant la vida de la seua filla: quina hi hauria quan entrara a la guarderia, quan acaba-

ra l'escola, quan eixira de la universitat, quan es jubilara... I tot seguit confessava que això li generava gran angoixa vital.

Escrivà somriu i admet que alberga dubtes semblants. “No sé si tindrè fills o si no, però de segur que aquesta qüestió pesarà bastant en la decisió final”. Tenir fills pot ser antiecològic, doncs, però aquest ambientòleg valencià confia en la humanitat, que “ha estat capaç de les coses més inimaginables”. “Qui podia imaginar que els mars serien conquistats per vaixells de ferro que no s'afonarien, que els milers d'avions solcarien el cel cada dia, que arribaríem a la Lluna o que una nau espacial hauria superat ja la barrera del sistema solar?”, es pregunta. “Hem fet canvis tecnològics i de transformació social molt més importants que no els que exigeix el canvi climàtic”.

“Si un meteorit enorme vinguera cap a la Terra i amenaçara de destruir-la el 2022, no hi tindríem res a fer, perquè en tan poc temps no podríem generar la infraestructura que ho evitara. En el cas del canvi climàtic, però, tot és sota el nostre control: tenim el coneixement científic,

la tecnologia escaient i el poder de la conscienciació humana”, rebla Andreu Escrivà, que fins i tot subratlla alguns avanços substancials en països sospitosos d'afavorir l'escalfament de la Terra.

Xina en positiu

En concret, destaca la “política intel·ligent” de la Xina, que l'any 2015 va signar amb Barack Obama un pacte bilateral ambiciós i que a poc a poc s'ha posicionat com un líder en energies netes, cosa que fa 10 anys era absolutament impensable. “Llavors, per tal de produir baratíssim, era el rei del carbó i de les energies brutes, però en adonar-se que tenia un problema d'ordre social seriós —no és una democràcia i té dificultats per gestionar algunes zones superpoblades—, ha apostat per les energies netes; el Govern xinès vol ciutats més saludables perquè la gent es queixe menys i perquè és una aposta de futur cap a l'autoabastiment energètic. De fet, acaba de renunciar a construir un centenar de centrals de carbó.

La imatge que transmet el Japó és diametralment oposada, però Andreu

«Trump no podrà oposar-se al reviscolament de la societat civil ni anar contra el negoci de les energies renovables, encara que, en paral·lel, incentive la indústria del carbó al Mitjà Oest»

Escrivà, bon coneixedor del país nipó, lamenta que, “lluny de la imatge ufanosa de respecte al medi i de cultura zen, consumeix moltíssima energia i, en tancar les nuclears, s’ha vist obligat a importar una quantitat ingent de carbó, amb el consegüent increment de les emissions de diòxid de carboni”. Els preocupa, sobretot, “mantenir l’estil de vida japonès”. A diferència de la Xina, l’illa de l’Extrem Orient “no s’ha plantejat un canvi de model que redueca l’excés d’embalatge o de consum de llum causat per l’abús de la calefacció i d’aire condicionat”.

Pel que fa a l’altre gegant mundial, els Estats Units, l’elecció de Donald Trump com a nou president ha deixat moltes incerteses lligades a la política ambiental que aplicarà, i també, alguna certa: el canvi climàtic no el preocupa tant com a Obama. “En matèria de canvi climàtic, no sols ha fet marxa enrere en l’àmbit legislatiu, sinó que també ha retallat en els fons d’investigació, un àmbit en què els Estats Units tenen una capacitat espectacular”. No obstant això, Escrivà pensa que “la majoria de ciutadans nord-americans són conscients dels riscos que comporta aquest procés; fins i tot la majoria de votants de Trump demanen accions severes, i els científics, en veure perillar el seu ecosistema investigador, han emès un crit d’alerta”. Per tot plegat, “Trump no podrà oposar-se a

aquest reviscolament de la societat civil, ni podrà anar contra el negoci que signifiquen les energies renovables, encara que, en paral·lel, incentive la indústria del carbó al Mitjà Oest”.

Poc amic de les receptes màgiques, Escrivà conclou que “no hi ha cap exemple a seguir, ningú no actua de manera perfecta, per bé que Dinamarca hi ha dies que només ha consumit energia provinent de la xarxa eòlica, una autèntica fita, i que els Estats Units, com dic, són un exemple en recerca”. A nivell internacional, Escrivà troba a faltar, en general, més “agilitat i innovació legislativa”, per comptes de “grans cimeres”.

Sobre les centrals nuclears, no les considera “aliades ni enemigues”, sinó “una crossa que hem de llançar com abans millor”. “Ens ajuden a caminar perquè encara no tenim ben inserides les cames renovables, però no en necessitem de noves. No hem de tancar-les abans d’hora, hem d’esgotar la seua vida útil. Quant tardem a construir un panell solar i quant a construir una central nuclear? No hi ha color. I què en fem, després, dels seus residus? El nostre futur no ha d’estar lligat a l’energia nuclear”, emfasitza. Les Corts valencianes acaben de sol·licitar al Govern espanyol que la central de Cofrents no allargue la seua vida més enllà del 2021, quan acaba la pròrroga avui en vigor.

Canvis a la porta de casa

Però, com remarca, els canvis ambiciosos han de començar als nostres pobles i ciutats. “Hi ha tot d’elements quotidians que afecten transversalment el canvi climàtic: com ens movem, com mengem, amb quina companyia contractem la llum i com la fem servir... Les ciutats són motors molt potents del canvi, tenen unes corretges de transmissió molt directes. En contraposició als plans mundials que paren massa lluny de la gent, es tracta de mesures concretes que es perceben a la distància curta i que coadjuven a reduir l’estrès tèrmic. Per exemple, l’enjardinament d’espais públics, que ens permet d’estar a 29 graus i no a 38, a l’estiu”.

La contaminació urbana, que Andreu Escrivà acota com “un fenomen diferent del fenomen del canvi climàtic”, no acostuma a ser directament proporcional a la demografia. Així, segons diu, “l’orografia hi té molt a veure, i a Barcelona la contaminació va molt unida a la combustió dels vaixells i de partícules de fueloil”. Però no sols. “D’ací a 15 anys, circular amb cotxe pel centre de les ciutats semblarà una bogeria, com ja ens ho sembla fumar als bars”. I és gràcies a aquests petits avanços, passa a passa, que la humanitat aturarà el monstre del canvi climàtic. Podia ser pessimista, però Escrivà és un optimista informat. •

www.lacomarcal.com

Centre concertat · Picassent · Tel. 96 123 19 33

Educació Infantil · Primària · Secundària

la Comarcal
la nostra escola

matricula't

f

QR code